

**EL CENTRE DE LA BANCA ALEMANYA I EUROPEA: EL DEUTSCHE
BANK**

Vicenç Navarro

Catedràtic de Polítiques Públiques. Universitat Pompeu Fabra, i

Professor de Public Policy. The Johns Hopkins University

17 de setembre de 2014

Un dels exemples més clars de la continuïtat del poder financer al llarg de canvis polítics substancials a Europa i a Espanya és el cas del Deutsche Bank, un dels sis bancs més importants del món i un dels més influents a Europa. La seva seu està al costat del Banc Central Alemany (el Bundesbank), el qual, al seu torn, està al costat del Banc Central Europeu, l'eix del sistema financer europeu, el comportament del qual ha contribuït, en gran mesura, a generar i mantenir l'enorme crisi financera i econòmica europea, que ha estat particularment perjudicial per al benestar de les classes populars d'Espanya. Es miri com es miri, el Deutsche Bank ha jugat un paper clau en la generació de la gran recessió a l'Eurozona, incloent a Espanya. És per tant important conèixer els seus orígens i la seva

història, que adquireix especial rellevància durant el període de govern del nazisme a Alemanya.

El Deutsche Bank va ser el banc personal de Hitler, jugant un paper clau en el desenvolupament de les polítiques nazis, de les quals se'n va beneficiar extensament. En part, la seva gran riquesa va derivar de la confiscació de les propietats, tant alemanyes com estrangeres, que l'Estat nazi alemany va realitzar durant la seva expansió a la resta d'Europa. Aquesta realitat, ocultada durant molt temps, està sent documentada en judicis que les víctimes (moltes d'elles jueves) estan guanyant en el seu intent de recuperar les seves propietats. Amb la col·laboració de la Gestapo i de les SS, el Deutsche Bank va ingressar en les seves arques diners, joies, quadres i altres propietats de les poblacions victimitzades pel nazisme, que incloïen, a més de jueus, altres grups ètnics i polítics (com comunistes, socialistes i anarquistes), que el nazisme desitjava eliminar als territoris conquistats. És sorprenent que no hagi estat fins fa relativament poc quan s'ha documentat aquest enorme lladronici. El cas més conegut és el del Congrés Mundial Jueu, que ha reclamat, en un jutjat de Nova York, la compensació per a les víctimes jueves. Entre aquestes víctimes estan les poblacions gasejades en els camps d'extermini d'Auschwitz, camps, per cert, també finançats pel propi Deutsche Bank (John Schmitt, "Deutsche Bank Linked to Auschwitz Funding", *The New York Times*,

05.02.1999). A aquestes denúncies n'hi han seguit d'altres, portant al Deutsche Bank als tribunals intentant recuperar els fons i/o obtenir una compensació per a les víctimes.

A Espanya, aquest banc va recolzar també tant el cop militar del General Franco com les ajudes militars del govern nazi a Espanya, obtenint generosos beneficis d'aquest finançament. En realitat, la història del Nazisme no pot explicar-se sense entendre com aquest es va finançar. I aquí és on el Deutsche Bank va jugar un paper central. En la mesura que els arxius del Deutsche Bank es van obrint, es va descobrint (mig segle més tard) el paper central que va jugar aquest banc en el desenvolupament del Nazisme i els seus aliats, el feixisme italià i l'espanyol. No hi ha hagut cap intent de recuperar els diners robats a espanyols, jueus i/o republicans, expropiats pel nazisme o el feixisme a Espanya, en contra del que ha ocorregut en la pròpia Alemanya, als països de l'Est d'Europa i a Itàlia. La complicitat de les autoritats espanyoles en aquest oblit històric és un indicador més de la baixa qualitat de la democràcia espanyola.

El Deutsche Bank, generador de la crisi actual

El Deutsche Bank, que va ser dividit en diversos components després de la II Guerra Mundial, va aparèixer de nou, unit i amb gran esplendor, expandint-se ràpidament per Europa i per EUA, adquirint

altres bancs amb pràctiques considerades inadequades, fins i tot per premsa financera com el *Wall Street Journal*, la qual cosa, considerant l'enorme tolerància d'aquest rotatiu cap a comportaments clarament deshonestos, quan no criminals, de la banca, és tot un fet digne de subratllar. El Deutsche Bank, per exemple, va jugar un paper clau en l'escàndol Enron, quan aquella companyia va ocultar enormes pèrdues que van causar la misèria de milions de ciutadans nord-americans. El Deutsche Bank ha estat també un dels bancs que més va promocionar hipoteques escombraries als EUA (i probablement a Espanya), clarament coneixedors i conscients de les conseqüències tan negatives que va tenir per a la població afectada. En realitat, el Comitè del Senat dels EUA que va analitzar les causes de la crisi financera iniciada al 2007, va assenyalar al Deutsche Bank com a un dels bancs que va contribuir més a generar, mitjançant pràctiques especulatives, la bombolla immobiliària en aquell país i la seva explosió, creant la major crisi financera des de principis del segle XX (quan va tenir lloc la Gran Depressió). No hi ha hagut un estudi semblant en el Senat o en la Cambra baixa espanyola. Si n'hi hagués hagut un, el Deutsche Bank hauria sortit també molt malparat. Aquest banc ha invertit 12.000 milions d'euros en inversions, moltes d'elles especulatives, a Espanya (18.000 milions a Itàlia), havent estat també una de les institucions financeres més responsables de la crisi financera a Espanya.

L'explosió de la bombolla immobiliària als EUA va crear una situació de pànic, doncs el Deutsche Bank va creure que podria afectar als seus interessos. Per aquest motiu va paraitzar qualsevol transacció amb altres països, incloent Espanya, la qual cosa va determinar l'explosió de la bombolla immobiliària. Ara bé, el Deutsche Bank vol recuperar els seus diners a Espanya. I per aquest motiu, a través de la seva influència al govern i al Parlament alemany, aquestes institucions varen aprovar un préstec de 100.000 milions d'euros perquè l'Estat espanyol rescatés a la banca, incloent el Deutsche Bank. I un dels objectius de les retallades és pagar al Deutsche Bank, entre altres bancs.

El Deutsche Bank està repartit per tot el món, finançant algunes de les majors violacions dels drets humans que han tingut lloc en aquests últims anys. Ha finançat, per exemple, l'empresa minera AngloGold Ashanti i les seves forces mercenàries (FNI), responsables de crims contra la humanitat a la República del Congo. A Sudan, el banc ha finançat diverses empreses petrolíferes responsables dels horrors de Darfur. A Indonèsia, ha finançat l'empresa minera d'or i coure Freeport-McMoRan, coneguda per haver destruït regions senceres del país contaminant els seus rius i fonts, sent, a més, un dels majors accionistes d'empreses productores de bombes atòmiques i urani.

L'Eurozona està entrant en la tercera recessió (veure el meu article "Recuperación? Estamos entrando en la Tercera Recesión", *Público*, 26.08.14). Però a la Banca, la situació li està anant molt bé. I el Deutsche Bank no n'és una excepció. Segons la BBC els beneficis d'aquest any han pujat un 87% només l'any anterior, amb la quantitat de ni més ni menys que 3.200 milions d'euros. Però alhora segueix acomiadant als seus empleats, havent-ho fet amb 6.400 empleats. Com ha indicat Reinhard Butikofer, dirigent del Partit Verd Alemany, "és incomprensible per a mi que el Deutsche Bank, un dels bancs amb més beneficis, actuï tan cínicament destruint llocs de treball, contribuint a l'elevada desocupació a Alemanya". Coneixent la seva història no hauria de ser tan incomprensible. Així es comporten els que a la pràctica han governat i continuen governant a Europa avui.